

Referat fra Avlskonferanse Jönköping 6. April 2013.

Tilstede:

Inge Knutsen, Kasserer

Inger Nina Farstad, Sekretær

Program:

1. Avlsrapport fra SWK med vurdering av avlshanhunder, v/Elisabeth Kärnestam
2. Korrelasjon mellom unghundsprøver og skogsprøver, v/Anders Johnsson
3. Bedømmelse av drev i arbeidet med drivende hunder – eksempel fra Dreverklubben i Sverige, v/Kjell Andersson
4. RAS – en mulighet til framskritt eller et unødig påbud? v/Kjell Andersson

Mellom foredragene var det kaffe/servering og rikelig anledning til å snakke med folk fra SWK.

Kjell Andersson var invitert fra SKK og har lang erfaring i bedømmelsen av drivende hunder. Han har vært med å publisere vitenskapelige artikler innen emnet og har bred erfaring generelt med hunder, deres prestasjoner og helse.

1. Avlsrapport.

Det ble registrert 328 valper i SWK 2012 (flere forventes ettersom ikke alle født i 2012 er registrert ennå). Registreringene de siste år har ligget mellom ca 350 og 600 – etterspørsel er omtrent uendret .

23 hunder ble importert, i hovedsak fra Tyskland.

41 hanhunder ble brukt i avlen. Av disse lå 27 på A-listen (minst 4 i vilje og søk i UKL/NKL, og minst 50 poeng i sum), 4 på B-listen (dårligere snitt på unghundsprøven) og 9 hadde ikke startet på jaktprøver.

Av tispene var hhv 26 på A-listen, 12 på B-listen og 14 var umeritterte.

88% hadde HD A eller B, 8% C og 4% E eller D.

90% hadde ED 0, 7% ED1 og 3% ED 2 eller 3.

Doskutert om man burde kreve også skogssøk eller Åpen klasse for å være med på A-listen.

Gjennomsnittssum av startenede i UKL var 50,0 og 46% av unghundene startet på prøver hvilket er veldig bra.

Oppsummering siste 10 år

- Vilje (haremometet) og skogssøk har hatt gjennomsnittsverdier på hhv 3.9-5.1 og 4.3-4.9, totalsum 47,0-52.7.

- 50 hanhunder har vært brukt og av disse oppfylte 43 A-listens krav. 16 hunder hadde >20 valper men færre enn 10 testet på prøve
- For 12 hanhunder har avkommets prøveresultats gjennomsnittlig ligget >50 poeng.

HD-indeks er nyttig fordi den tar ehnsyn til både antall og grad av hunder med hofter/albuefeil.

Indeks er en ponegsum som utregnes fra antall valper etter en hund, hvor mange som er affisert og dermed indeks for den enkelte valp i ett kull. Dette kan være nyttig i vurderingen av arveegenskaper for en enkelt hund.

Gjennomgang av alle avlshanhunder de siste 10 årene:

Noen hunder har svært mange valper etter seg, slike som Wastel von Dreianen (107), Arko Vom Woldererstein (140), og Finn vom Wildererstein (109). Dette er hunder som er avlet på både i Tyskland, Sverige og Norge. Fra disse har vi en jaktprøveresultater på hhv 57 (poengsum 56), 33 (poengsum 48) og 27 (47,3) valper som har startet i unghundsklassen. Det er sterkt ønsket at man ser på avkommets resultater etter to kull før man tar flere – uansett er det ikke ønsket at en hund skal ha flere enn 50 valper etter seg.

De hanhunder hvis avkom har snitt >50 er:

Hund	valper	Poeng
Vicco von der Gonzeburg	23	51.2
Elvis	48	52.3
Digeshults Eskil	12	54.7
Digeshults Emil	26	52
Wastel von Dreianen	107	56
Basse	34	54.6
Enno vom Zerlig	48	52.4
Schakalens Herbert	15	50.2
Junkerms Alert	16	51.3
Yomax Alukas	14	50
Kärrmarkesn Jäger	24	51.5

2. Statistikk unghundsprøver vs skogsprøver

Sitat fra Svenska Jägareförbundets etiska riktlinjer för jakt och träning med jakthund:

”Ras og specialhundklubbarnas jaktprov är ett mycket viktigt redskap för aveln och framtagandet av ändamålsenliga och lämpliga jakthundar”

SKK's avlspolicy:

”hundaveln och därmed hundrasers utveckling grundas på uppfödarnas val av avelsdjur samt på den användning som dessa får”

BLUP (best linear unbiased prediction) er et program utviklet i England og som regner ut indeks for egenskaper i en gitt rase og for en gitt hund. Alle data på kullene (jaktprøver) regnes ut og gir dermed en god vurdering av arvbarheten for visse egenskaper (f eks vilje og søk). SWK betaler for å få disse data lagt inn for alle svenske

hunder som starter på jaktprøver i Sverige. Denne databasen drives privat i Tyskland og de betaler en årlig avgift for å få tilgang til BLUP for sine hunder.

Statistisk finnes en ganske god sammenheng mellom nese og sporviljepoeng i UKL/NKL og søkets vidde og effektivitet på skogsprøven. Dette er dels å forvente. Man får ikke testet om hunder med dårlig nese/vilje også er dårlige på skogsprøven da de oftest ikke vil starte.

Det ble også kommentert at svenske hunder ligger noe dårligere i snitt poeng enn tyske. Mest sannsynlig er årsaken til dette at alle tyske jegere må ta jaktprøve for å få jakt-tillatelse, og at dette nok fører til mer trening av hundene.

Der er også en viss sammenheng mellom resultatene på villsvinsprøver og skuddfasthet samt skogssøk. I tillegg yter ofte hunder med god drevbedømmelse i UKL bedre skogsprøver, men BLUP-indeks gir en mer stabil sammenheng.

3. Om bedømmelse av drev – drevere.

Generelt: om man skal få en best mulig bedømmelse av egenskaper det ønskes å avle på, bør man teste på flest mulig hunder forholdsvis tidlig (mens de er unge). En del konklusjoner:

- Poeng på drev øker med økende alder
- Arvbarheten av de ønskede egenskaper ser ut til å være lav (<10%). Kan dette skyldes at avlen har vært vellykket, ar dommerne dømmer for dårlig eller andre faktorer? Los er det mest arvbare (8%).
- Det er forholdsvis like resultater over tid, og de er ikke "normalfordelte" (Gauss'kurve).
- Det er tendens til "klumpong" av resultatene over og under poengsummer som gir 1. Premie, ingen premiering osv.
- For hvert drev reduseres middeltiden hunden bruker på drevet
- Rådyre gir de lengste drevtidene for mange raser (også harehunder ...)

Konklusjon: for å bedre den lave arvbarheten bør bedømmelsen bedres – gjennom å redusere antallet moment som bedømmes? (mange arves sammen – og avhenger av hverandre)

Viktige spørsmål:

Hvordan setter vi et realistisk avlsmål?

Hva er faktisk avlsmålet?

Kan vi utnytte den informasjonene som finnes, bedre enn i dag (f eks BLUP?)

Kan genetiske undersøkelser bidra i framtiden? (nei ...)

4. RAS-arbeidet

Om innavl, raseavl (linjeavl) og kryssningsavl (utavl).

Hvordan er tilstanden? (SWOT)

Hva vil vi oppnå?

Innavlsgrad og antall generasjoner som behøves for å få sikre tall

Effektiv populasjon – kan regnes ut. For wachtelhunder i Sverige finnes er denne 167 hvilket er bra (bør være >100); dette beregnes ut fra hvor stor tilvekst det er i rasen per over over en viss periode:

1.5% økning over 5 år gir 0,30% økning per generasjon

Effektiv populasjon er $1/2 \times 0.030 = 167$.

Innavlsgraden øker jevnt og trutt i alle små raser, men når man opp i en effektiv populasjon på 100 individer fletter innavlsgraden ut. Dette er altså tilfellet i Sverige nå. Samtidig er det viktig å huske at rasen stammer fra ca 8 kjente individer for ca 100 år siden! Det har nok også vært kryssninger underveis selv om dette ikke er dokumentert, men likevel er det viktig å huske at alle wachtlere i noen grad er i slekt med hverandre, og at sykdom derfor kan dukke opp som en recessiv egenskap selv om foreldredyrene etter nåtidens utregning har innavlsgrad på 0.

Vi må balansere innavl (for å beholde ønskede egenskaper) mot intensiteten i seleksjonen – dvs hvor raskt og ofte vi gjør dette. Aktiv innavl, om det skal skje, må være planlagt og gjennomtenkt!

Hva er de største ulempene med innavl?

- Redusert fruktbarhet
- Tap av genmateriale
- Dårligere tilpasningsevne ved miljømessige endringer
- Dårligere immunsystem, livskraft og tilvekst for enkeltindividene

Hvordan motvirke innavl?

- Bruke flere avlsdyr
- Så jevn kjønnsfordeling som mulig (like mange hanhunder og tipser)
- Jevnt antall valper per år
- Maksgrense for antall avkom (SWK: 50)
- Tillat viss utavl (planlagt!!)

Hva med helseundersøkelser/andre undersøkelser?

- Vite hva man vil med dem!
- Ikke for mange!
- God oppfølging med presentasjon av data!